

Standard studijního programu
Učitelství geografie pro střední školy

A. Specifika a obsah studijního programu:

Typ programu	navazující magisterský
Oblasti vzdělávání	Vědy o Zemi / Učitelství 60 % / 40 % ¹
Základní tematické okruhy	Fyzická geografie, Geomorfologie, Hydrologie, Sociální a ekonomická geografie, Regionální a politická geografie, Kartografie, Geoinformatika, Dálkový průzkum Země a fotogrammetrie, Geodemografie, Meteorologie a klimatologie. Pedagogika, Pedagogická psychologie, Obecná didaktika, Oborová didaktika, Teorie a praxe učitelské profese, Speciální pedagogika, Inkluzivní didaktika. ²
Kód programu	kód programu dosud nebyl určen stávající studijní program a studijní obor mají označení: N1301 Geografie 7504T059 Učitelství geografie pro střední školy
Rozlišení programu	sdužené studium
Profil studijního programu	akademický
Propojení studijního programu s tvůrčí činností či praxí	Studijní program je těsně vázán na vědeckou činnost Katedry geografie PŘF UP a ostatních kateder oboru vědy o Zemi. V rámci povinných předmětů studenti jsou studenti povinni absolvovat 6 týdnů odborné souvislé pedagogické praxe spolu s reflexí praxe, další odborné praxe jsou zařazeny mezi předměty povinně volitelné a volitelné.
Forma studia	prezenční / kombinovaná Kombinovaná forma studia se řídí pravidly na zajištění studijního programu v kombinované nebo distanční formě uvedenými ve čl. 21 „Směrnice rektora pro institucionální akreditaci a standardy studijních programů ³ “.
Jazyk programu	český jazyk
Cíle programu	Absolventi prokazují znalosti a porozumění teoretickému základu potřebnému ke zpracování náročnějších regionálně geografických projektů, i možnost variabilní aplikace teoretických vědomostí. Jejich dosavadní analytické dovednosti jsou podstatně doplněny syntetickými přístupy a snahou o zobecnění studované a zkoumané problematiky. Získané poznatky jsou prohlubovány v aplikační rovině (prací v terénu i prostřednictvím odborné pedagogické praxe). Cílem studijního oboru je rozšíření a dokončení komplexního

¹ Programy zaměřené na přípravu učitelů středních škol bude ministerstvo posuzovat jako celek (navazující magisterské studium ve spojení s bakalářským studiem), procentní podíl jednotlivých složek je uveden za celé pětileté studium (pouze absolvent navazujícího magisterského studia získává odbornou kvalifikaci učitele středních škol), v učitelské části je započítána (podle požadavků MŠMT) i didaktika oboru.

² Témata jsou obsažena v posuzovaném celku bakalářské + navazující magisterské studium v souladu s „Rámcovými požadavky na studijní programy, jejichž absolvováním se získává odborná kvalifikace k výkonu regulovaných povolání pedagogických pracovníků, MŠMT, 5. 10. 2017.“

³ Aktuálně prochází schvalovacím procesem v rámci UP v Olomouci.

	<p>geografického vzdělání včetně prohloubení dovedností při využívání informačních technologií. Odborná didaktická připravenost je předpokladem pro úspěšné vykonávání profese středoškolského učitele.</p> <p>Absolventi prokazují znalosti a porozumění trendům vývoje pedagogického myšlení. Disponují dovednostmi z široce koncipovaného pedagogicko-psychologického základu. Chápu principy pedagogiky a psychologie a dokáží je aplikovat. Jsou schopni pracovat v týmu a prezentovat výsledky své práce. Jsou schopni využívat teoretických poznatků v učitelské praxi. (Informace o studijních programech, předmětech, garantech atd. na https://stag.upol.cz/portal/studium/prohlizeni.html, Programy a obory).</p>
Soulad studijního programu s posláním a strategickým záměrem UP	Jedná se o tradiční oblast, která má úzkou vazbu na vědecké a výzkumné aktivity pracoviště, má vazbu na praxi a je atraktivní pro uchazeče o studium v oblasti vzdělávání Vědy o Zemi. Jedná se program připravující středoškolské učitele přírodovědných předmětů, po kterých je trvalá poptávka na trhu práce.
Návaznost na národní a mezinárodní standardy programu:	Studijní program je kompatibilní s mezinárodními standardy vzdělávání v dané oblasti.

B. Mezinárodní rozměr studijního programu

Předměty v cizím jazyce	<p>Součástí studijního plánu jsou mezi volitelnými předměty i předměty v anglickém jazyce. Jedná se o následující předměty:</p> <p>KGG/QCLIC Geography of Climate Change - porozumění vědeckých poznatků o klimatické změně; schopnost fundovaně diskutovat o klimatické změně a způsobech jejího zmírnění či adaptace.</p> <p>KGG/QCRCW Conflict regions of the contemporary world - zhodnocení příčin a návrhy na možná řešení pro aktuální problémy světových regionů.</p> <p>KGG/QCZR Geography of the Czech Republic - po absolvování kurzu by studenti měli být schopni identifikovat hlavní geografické jevy a zhodnotit specifika a zákonitosti územního plánování v České republice.</p> <p>KGG/QKGEX Geographical Field Trip Czech Republic – zaměření na fyzickogeografické a humánně geografické jevy ve vybraném regionu.</p> <p>KGG / QRGCE Seminar in Reg. Geogr. of Central Europe – cílem je pochopení geografické organizace střední Evropy a dovednost diskutovat na toto téma v angličtině.</p> <p>KGG/QZGEX Geogr. Field Trip to a Foreign Country – zaměření na fyzickogeografické a humánně geografické jevy ve vybraném regionu.</p>
Literatura v cizím jazyce	U všech předmětů zařazených do studijního plánu je v rámci

	<p>povinné či doporučené literatury zařazena literatura v cizím jazyce. Pro předměty vyučované v cizím jazyce například:</p> <p>Toušek, V. et al. <i>Czech Republic - Portraits of Regions</i>. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2005. ISBN 8023963465. Blouet, B. W. <i>The EU and neighbors: a geography of Europe in the modern world</i>. Hoboken, N.J: John Wiley & Sons, 2012. ISBN 978-0-470-94340-3 Ostergren, R. C., & Rice, J. G. <i>The Europeans: a geography of people, culture, and environment</i>. New York: The Guilford Press, 2004. ISBN 1593850069 IPCC. <i>Climate Change 2014: Synthesis Report. Contribution of Working Groups I, II and III to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change</i>. Geneva: IPCC, 2014. Dessler, A. E. <i>Introduction to Modern Climate Change</i>. Cambridge University Press, 2012. Archer, D., Rahmstorf, S. <i>The Climate Crisis : An Introductory Guide to Climate Change</i>. Cambridge University Press, 2010. Soeters, J. L. <i>Ethnic Conflict and Terrorism : The Origins and Dynamics of Civil Wars</i>. London: Routledge, 2005. ISBN 0-415-36588-0.</p>
Přímá účast studenta na mezinárodní spolupráci	<p>Studenti mají možnost zapojit se do programů zahraničních mobilit zejména v rámci programů Erasmus+ a CEEPUS. Nejvíce frekventovanými destinacemi studentů jsou univerzity ve Slovinsku (Lublaň a Maribor), Rakousku (zejména Graz) nebo Polsku (Krakow).</p>
Mobility	<p>Průměrně 5 vyjíždějících studentů za akademický rok.</p>
Mezinárodní spolupráce na výzkumu	<p>V rámci výzkumných aktivit je navázána mezinárodní spolupráce s vysokými školami i výzkumnými institucemi v zahraničí. Příkladem jsou i společně řešené projekty v rámci programu Interreg nebo mezinárodního Visegradského fondu.</p>

C. Absolvent

Rámcový profil absolventa	<p>Absolventi jsou vybaveni komplexními geografickými znalostmi, které jsou v souladu se současnými standardy geografického vzdělávání a jsou zárukou široké možnosti jejich uplatnění. Osvojení moderních informačních technologií zvyšuje profesní adaptabilitu absolventů.</p> <p>Absolventi navazujícího magisterského studijního oboru Učitelství geografie pro střední školy získají kvalifikaci k působení na středních školách (především na gymnáziích a obchodních akademiích). Mohou však uplatnit své znalosti i v odborné praxi, kde se řeší problematika prostorových vztahů v krajinné sféře včetně hodnocení kvality přírodního prostředí (vědecké ústavy, vysoké školy, veřejná správa, soukromé firmy).</p>
---------------------------	---

	<p>Absolvent má v navazujícím magisterském studiu prohloubené a upevněné znalosti z pedagogiky, pedagogické psychologie, obecné didaktiky, znalosti oborové didaktiky a teorie vyučování. Má schopnosti a dovednosti plánovat, realizovat, monitorovat a hodnotit výuku, volit vhodné metody výuky a jejího hodnocení, rozumí etickému rozměru práce s lidmi.</p>
Rámcové uplatnění absolventa	<p>Absolventi navazujícího magisterského studijního oboru Učitelství geografie pro střední školy získají kvalifikaci k působení na středních školách (především na gymnáziích a obchodních akademiích). Mohou najít uplatnění také na vyšších odborných školách, školách se třídami s žáky sociálně nebo zdravotně znevýhodněnými, v domovech mládeže, školních družinách, dětských domovech, domech dětí a mládeže.</p> <p>Absolventi navazujícího magisterského studijního oboru Učitelství geografie pro střední školy se mohou uplatnit i v odborné praxi, kde se řeší problematika prostorových vztahů v krajinné sféře včetně hodnocení kvality přírodního prostředí (vědecké ústavy, vysoké školy, veřejná správa, soukromé firmy). Absolvent je jako geograf schopen řešit základní geografické úlohy a hodnotit interakce mezi složkami fyzickogeografické sféry a činností lidské společnosti podle požadavků společenské praxe. Absolventi nachází uplatnění v institucích státní správy i samosprávy (zejména oblasti územního plánování, životního prostředí, regionálního rozvoje) i soukromých firmách, které se zaměřují na prostorové analýzy dat.</p>
Relevantní profese	<p>Učitel střední školy, učitel vyšší odborné školy, učitel 2. stupně základní školy, učitel střední školy, odborný referent.</p>
Regulované povolání	<p>Ano. Název regulovaného povolání: Učitel střední školy, odpovědný orgán podle § 29 odst. 1 zákona: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, regulující právní předpis: zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, § 9 497 učitel střední školy, 493 učitel druhého stupně základní školy, 575 učitel vyšší odborné školy, 510 vychovatel, 571 asistent pedagoga, 577 pedagog volného času – odpovědný orgán podle § 29 odst. 1 zákona Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.</p>

D. Pravidla pro vytváření studijních plánů

<p>Charakteristiky studijních předmětů</p>	<p>Povinné předměty (prezenční i kombinovaná forma studia): Všechny povinné předměty jsou předměty teoretického základu, základní teoretické předměty profilujícího základu jsou v prezenční formě studia KGG/DIG1, KGG/DIG2, KGG/GCR1, KGG/GCR2 a v kombinované formě studia KGG/DDIG1, KGG/DDIG2, KGG/DGCR1, KGG/DGCR2</p> <p>Didaktika geografie (KGG/DIG1, DDIG1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cílem předmětu je seznámit studenty se základy oborové didaktiky geografie a se způsoby využití teoretických poznatků ve vyučovacím procesu. Předmět se zabývá následujícími okruhy témat: didaktika geografie jako vědní disciplína a její postavení v systému věd; vývoj didaktiky geografie; didaktický systém geografie; postavení zeměpisu v učebních plánech ZŠ a SŠ; učebnice, mapy a atlasy; úloha učitele zeměpisu ve vyučovacím procesu; organizační formy vyučování zeměpisu; vyučovací metody zeměpisu a jejich uplatnění; hodnocení znalostí a dovedností v zeměpise; pomůcky pro vyučování zeměpisu. Součástí předmětu je seminář, ve kterém se procvičují učitelské dovednosti. <p>Regionální geografie ČR 1 (KGG/GCR1, DGCR1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cílem předmětu je předat studentům základní poznatky o fyzickogeografických poměrech území České republiky. Přednášky se věnují následujícím okruhům témat: geologický vývoj a geologická stavba Českého masivu a Karpat; ložiska a těžba nerostných surovin; geomorfologický vývoj a geomorfologické členění ČR; základní typy reliéfu (krasový reliéf, reliéf pískovcových skalních měst, vulkanický reliéf); základní charakteristiky geomorfologických celků provincií Česká vysočina, Západní Karpaty, Středoevropská nížina a Západopanonská pánev; hydrologické poměry – režimy vodních toků, jezera, přehradní nádrže, rybníkářské oblasti, problematika znečištění vodních toků, hydrologické extrémy v ČR; klimatické poměry ČR a znečištění ovzduší; pedogeografické a biogeografické poměry ČR; ochrana přírody a krajiny ČR (historie ochrany, legislativní omezení, kategorie chráněných území). <p>Regionální geografie Evropy (KGG/RGEVR, DRGEV)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cílem předmětu je seznámit studenty se základy regionální geografie Evropy. Předmět se zabývá následujícími okruhy témat: geografické vymezení regionu, základní fyzickogeografická charakteristika (geologický vývoj, geomorfologické, klimatické, hydrologické, pedogeografické a biogeografické poměry, ochrana přírody a krajiny), základní socioekonomická charakteristika (postavení regionu v rámci světa, historický vývoj a jeho vliv na formování společnosti, všeobecná charakteristika obyvatelstva, zemědělství, průmyslu, dopravy, služeb a cestovního ruchu, integrační seskupení), nejdůležitější politickogeografické, společenské, ekonomické a bezpečnostní problémy regionu, regionální přehled. <p>Regionální geografie Asie (KGG/RGAS, DRGAS)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Předmět se zabývá následujícími okruhy témat: geografické vymezení regionu, základní fyzickogeografická charakteristika (geologický vývoj, geomorfologické, klimatické, hydrologické, pedogeografické a biogeografické poměry, ochrana přírody a krajiny), základní socioekonomická charakteristika (postavení regionu v rámci světa, historický vývoj a jeho vliv na formování
--	--

společnosti, všeobecná charakteristika obyvatelstva, zemědělství, průmyslu, dopravy, služeb a cestovního ruchu, integrační seskupení), nejdůležitější politickogeografické, společenské, ekonomické a bezpečnostní problémy regionu, regionální přehled.

Didaktika geografie 2 (KGG/DIG2, DDIG2)

- Cílem je seznámit studenty s vybranými aspekty vyučování zeměpisu na základních a středních školách a s moderními přístupy ve výuce zeměpisu. Dalším cílem je na modelových úlohách a situacích naučit studenty praktickému využití svých teoretických poznatků v pedagogické praxi. Předmět se zabývá následujícími okruhy témat: tradiční a alternativní způsoby vyučování zeměpisu; praktické využívání prostředků didaktické techniky; organizační příprava na souvislou pedagogickou praxi; modelové hodiny zeměpisu před souvislou praxí; vyhodnocení poznatků z hospitací během pedagogické praxe; nejnovější učebnice zeměpisu a učebnice didaktiky geografie; speciální didaktiky geografie.

Regionální geografie ČR 2 (KGG/GCR2, DGCR2)

- Cílem předmětu je předat studentům základní poznatky o sociogeografických poměrech území České republiky. Přednášky se věnují následujícím okruhům témat: Geograficko-politická poloha České republiky, historicko-geografický vývoj českých zemí, veřejná správa a její vývoj, obyvatelstvo a sídelní struktura, průmysl a jeho odvětvová struktura, zemědělství, lesní a vodní hospodářství, doprava, obchod, služby, cestovní ruch a rekreace, ekonomická integrace do struktur EU a globální ekonomiky, geografická regionalizace – socioekonomické regiony.

Regionální geografie Afriky (KGG/RGAF, DRGAF)

- Cílem předmětu je seznámit studenty se základy regionální geografie Afriky. Předmět se zabývá následujícími okruhy témat: geografické vymezení regionu, základní fyzickogeografická charakteristika (geologický vývoj, geomorfologické, klimatické, hydrologické, pedogeografické a biogeografické poměry, ochrana přírody a krajiny), základní socioekonomická charakteristika (postavení regionu v rámci světa, historický vývoj a jeho vliv na formování společnosti, všeobecná charakteristika obyvatelstva, zemědělství, průmyslu, dopravy, služeb a cestovního ruchu, integrační seskupení), nejdůležitější politickogeografické, společenské, ekonomické a bezpečnostní problémy regionu, regionální přehled.

Komplexní geografická exkurze (KGG/KGEX, DKGEX)

- Komplexní geografická exkurze je zaměřena na aplikaci poznatků získaných v dílčích geografických disciplínách v praxi. Navštíveny jsou významné fyzickogeografické a sídelní lokality v modelových územích (např. Broumovsko: Adršpašsko-teplické skalní město, Broumovský klášter; Trutnovsko: žacléřsko-svatoňovický revír; Krkonoše; Frýdlantsko: Jizerské hory, Lázně Libverda; Českolipsko: bývalý vojenský prostor Ralsko; Mladoboleslavsko: závod Škoda Auto a. s., Dokesko). Na jednotlivých lokalitách je hodnocen jejich přírodní a socioekonomický potenciál a možnosti jeho využití.

Pedagogická praxe z geografie 1 (KGG/PPGI, DPPGI)

- Náplní předmětu je praktické seznámení s prostředím školy a s dokumentací učitele, absolvování naslechovacích hodin, příprava a realizace výstupů (5-8 vyučovacích hodin za aprobační předmět).

Regionální geografie Ameriky a Austrálie (KGG/RGAA, DRGAA)

- Cílem předmětu je seznámit studenty se základy regionální geografie Ameriky a Austrálie. Předmět se zabývá následujícími

okruhy témat: geografické vymezení regionu, základní fyzickogeografická charakteristika (geologický vývoj, geomorfologické, klimatické, hydrologické, pedogeografické a biogeografické poměry, ochrana přírody a krajiny), základní socioekonomická charakteristika (postavení regionu v rámci světa, historický vývoj a jeho vliv na formování společnosti, všeobecná charakteristika obyvatelstva, zemědělství, průmyslu, dopravy, služeb a cestovního ruchu, integrační seskupení), nejdůležitější politickogeografické, společenské, ekonomické a bezpečnostní problémy regionu, regionální přehled.

Pedagogická praxe z geografie 2 (KGG/PPG2, DPPG2)

- Cílem předmětu je prohloubit praktické zkušenosti v pedagogické činnosti na škole.

Povinně volitelné předměty

Blok 1 – diplomová práce (prezenční i kombinovaná forma studia)

Diplomová práce z geografie 1 (KGG/DPG1, DDPG1)

- Cílem je zpracování rešerše literatury a návrhu metodiky zpracování diplomové práce. Diplomový seminář probíhá formou individuálních konzultací studenta s vedoucím jeho diplomové práce a slouží jako podpůrný kurz při tvorbě diplomové práce.

Diplomová práce z geografie 2 (KGG/DPG2, DDPG2)

- Cílem semináře jsou konzultace k realizovanému výzkumu. Diplomový seminář probíhá formou individuálních konzultací studenta s vedoucím jeho diplomové práce a slouží jako podpůrný kurz při tvorbě diplomové práce.

Diplomová práce z geografie 3 (KGG/DPG3, DDPG3)

- Cílem semináře jsou konzultace k vyhodnocení výzkumu a dokončení diplomové práce. Diplomový seminář probíhá formou individuálních konzultací studenta s vedoucím jeho diplomové práce a slouží jako podpůrný kurz při tvorbě diplomové práce.

Blok 2 – didaktické předměty

Prezenční forma: všechny předměty bloku

Kombinovaná forma: předměty označené *

Průběžná pedagogická praxe pro geografu (KGG/PPPG)

- Cílem předmětu je rozvoj a prohlubování praktických pedagogických dovedností studentů učitelství geografie ve formě práce asistenta pedagoga, resp. přímé pedagogické činnosti.

*** Moderní metody a formy výuky zeměpisu (KGG/MM, DMM)**

- Cílem předmětu je představit, porovnat a analyzovat jednotlivé moderní metody a formy výuky zeměpisu, seznámit studenty s principy konstruktivismu a zásadami kooperativní výuky a naučit studenty plánovat výuku zeměpisu vedoucí k rozvíjení klíčových kompetencí. Studenti se seznámí se základními principy aktivních metod, tj. s metodami zaměřenými na žáka, na jeho potřeby a jeho systém poznatků, kdy je žák centrem dění ve třídě a aktivně se zúčastňuje procesu vzdělávání. Prostřednictvím obsahu zeměpisného vzdělávání si studenti osvojí některé moderní metody a formy výuky, seznámí se s principy konstruktivismu, uvědomí si odlišnost učebních stylů, praktikují zásady kooperativní výuky, uvědomí si zásady soutěžení v kolektivu a důležitost zpětné vazby.

* Místní region ve výuce zeměpisu (KGG/MR, DMR)

- Cílem je seznámit studenty s tematikou místního regionu ve výuce zeměpisu na základní a střední škole, a to včetně aplikace vhodných forem výuky a jejího interdisciplinárního pojetí. Budou probrány následující okruhy témat: téma místního regionu v rámcových, resp. školních vzdělávacích programech, místní region v učebnicích zeměpisu a současný stav výuky místního regionu na ZŠ a SŠ, interdisciplinární přístupy při výuce místního regionu, metody a formy výuky využitelné při výuce místního regionu, geografická vycházka, resp. exkurze (plánování, realizace).

* Prezentace v geografických oborech (KGG/PREZ, DPREZ)

- Aplikace praktických prezentačních a didaktických znalostí. V teoretické rovině se předmět bude zabývat následujícími tématy: a) obecné principy a pravidla prezentace (komunikační dovednosti, plánování a strategie prezentace, výběr obsahu, způsoby zjišťování účinnosti, typy prezentací); b) Technické prostředky prezentace; c) Software pro tvorbu prezentací (se zaměřením na PowerPoint, moodle a grafické editory). Praktické dovednosti, které budou v předmětu nacvičovány: a) PowerPointová prezentace (výběr obsahu ve vztahu k obsahu sdělení, struktura, grafické požadavky, barvy, animace, import a úpravy dat z jiných programů, import a úpravy map, prezentace časoprostorových dat; praktické ukázky, nácvik); b) práce s interaktivní tabulí (odlišnosti od powerpointové prezentace, používaný software, způsoby využití ve výuce, možnosti aktivního zapojení žáka / studenta do výuky; praktické ukázky, nácvik - tvorba prezentací); c) e-laerning (principy, specifika použití, struktura e-learningových kurzů, používaný software, typy testů a úkolů v e-learningu, strategie řízení diskusních fór; praktické ukázky, nácvik - tvorba jedné vyučovací jednotky v moodle); d) tvorba posterů a jejich prezentace (principy, rozměry, možnosti využití ve výuce).

Tvorba učebnic, učebních textů a pomůcek v geografii (KGG/TUC)

- Cílem předmětu je seznámit studenty s hlavními zásadami tvorby učebnic, učebních textů a pomůcek v zeměpise.

Geoinformační technologie ve výuce zeměpisu (KGG/GITVZ)

- Cílem předmětu je seznámit posluchače s možnostmi uplatnění geoinformačních technologií (tzv. GIT) ve výuce. Důraz bude kladen zejména na osvojení si práce s volně dostupnými geoinformačně orientovanými softwarovými aplikacemi (např. mapové servery, tvorba jednoduchých interaktivních/multimediálních map, Google Earth nebo QGIS) a také na osvojení si základní práce s GPS přístroji. Výuka bude probíhat částečně v terénu (např. aktivity typu „Geocaching“ či „Where I Go“). Hlavní témata: geoinformační technologie (principy, historie); volně dostupné vs. komerční GIT; zdroje prostorových dat a geoinformačních aplikací využitelných ve výuce; možnosti uplatnění GIT ve výuce; praktické ukázky konkrétních příkladů využití GIT ve výuce (zejména geografie).

Repetitorium středoškolského zeměpisu (KGG/RSZ)

- Cílem předmětu je zopakovat se studenty a připomenout jim obsah základních témat středoškolského zeměpisu. Studenti tak si nejen obnoví znalosti potřebné při výuce zeměpisu na škole, ale také získají přehled o postavení jednotlivých témat ve středoškolském zeměpise. Hlavní probíraná témata budou: Země jako vesmírné těleso, kartografie a GIS, obecná fyzicko-geografická sféra, obecná socioekonomická sféra, regiony světa, regionální zeměpis ČR, zeměpis místní oblasti.

Průřezová témata pro ZŠ a gymnázia (KGG/PRT)

- Cílem je seznámit studenty s tematikou průřezových témat ve výuce zeměpisu na základní a střední škole, a to včetně aplikace vhodných forem výuky a jejího interdisciplinárního pojetí. Předmět se zabývá následujícími okruhy témat: průřezová témata v rámcových a školních vzdělávacích programech; průřezová témata ve výuce zeměpisu; osobnostní a sociální výchova; výchova demokratického občana; výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech; multikulturní výchova; environmentální výchova; mediální výchova.

Ochrana člověka za mimořádných událostí ve výuce zeměpisu (KGG/OCMUV)

- Cílem předmětu je seznámit studenty s možnostmi zařazení Ochrany člověka za mimořádných událostí do výuky zeměpisu s ohledem na RVP pro gymnázia a základní školy resp. ŠVP. Dále se studenti seznámí s obsahem učiva Ochrany člověka za mimořádných událostí a naučí se používat vhodné metody a formy výuky při výuce Ochrany člověka za mimořádných událostí. Na základě získaných informací zhodnotí, vyberou a prezentují nejvhodnější podobu výuky OČMU v rámci vzdělávacího oboru zeměpis resp. geografie v rámci konkrétní školy.

Terénní klimatologie (KGG/TERKL)

- Cílem předmětu je seznámit se s praktickými metodami terénního klimatologického výzkumu a současnou přístrojovou technikou. Sběr dat při terénních měřeních automatickými i manuálními přístroji. Interpretace získaných hodnot a charakteristik, Lokalizace možného výskytu a projevů místních klimatických efektů a jejich projevů a důsledků v krajině.

* Terénní výuka geografie (KGG/TVGE, DTVGE)

- Cílem kurzu je seznámit studenty se základy výuky geografie v terénu, jejím významem a využitím ve výuce zeměpisu na základních a středních školách. Kurz terénní výuky geografie probíhá na modelovém pracovišti v Moravském krasu u obce Jedovnice. Během pobytu na tomto pracovišti se studenti zabývají praktickými činnostmi v terénu a učí se tak teoreticky i prakticky organizovat terénní vyučování. Těžiště této výukové formy spočívá v práci v terénu - zpracování geografické charakteristiky malé oblasti a používání geografických dovedností při práci v terénu: práce s buzolou a různými druhy map, leteckých snímků a ortofotomap, zakreslování trasy do tematických map a konfrontace se skutečností, porovnávání změn v krajině, sledování změn počasí, práce s přírodním materiálem atd.

Blok 3 – regionálně geografické předměty

Prezenční forma: všechny předměty bloku

Kombinovaná forma: předměty označené *

* Seminář z regionální geografie Asie (KGG/SRAS, DSRAS)

- Seminář se zaměří na podrobnější rozbor vybraných aktuálních témat na kontinentu. Seminář se zaměřuje na podrobnější rozbor vybraných problémových aspektů vývoje v Asii. Jedná se zejména o přírodní, ekonomické, ekologické, sociální a politické aspekty. Důraz je kladen na kvalitní zpracování a prezentaci seminární práce, včetně diskuse.

* Seminář z regionální geografie Evropy (KGG/SREV, DSREV)

- Studenti si formou didaktických prezentací aktivně prohloubí znalosti k vybraným regionálním tématům fyzické i sociální

geografie Evropy. Seminář je založen na aplikaci geografických poznatků a metod práce na prostor Evropy. Klade se důraz na zvládnutí samostatné práce s relevantními prameny informací a databázemi geografických dat, a to včetně schopnosti uceleně prezentovat zjištěné poznatky a reagovat v diskusi na zadané téma. Při zpracování prezentace je podporováno didaktické pojetí, týmová práce a zpětná vazba vzájemnou evaluací od ostatních studentů ve skupině.

EU a její regiony (KGG/EURO)

- Kurz si klade za cíl seznámit studenty s Evropskou unií a Evropským společenstvím, a to prostřednictvím konkrétních informací o profilu Unie a Společenství, institucích, obsahu a formách jejich práce. Pozornost je věnována vztahům ES a ČR, důsledkům vstupu ČR do EU a specifické problematice vzniku a fungování euroregionů. Látka je rozdělena do dvou tematických bloků: 1. integrace Evropy, počátky, vývoj a stav integrace, perspektiva vývoje EU, instituce EU a ES, EU jako mezinárodní partner, evropanství jako způsob myšlení, 2. regionální politika ES, euroregiony, pojetí a význam euroregionů, jejich současný stav a způsob fungování, programy jejich rozvoje.

* Seminář z regionální geografie Afriky (KGG/SRAF, DSRAF)

- Studenti si formou prezentací referátů aktivně prohloubí znalosti k vybraným regionálním tématům fyzické i sociální geografie Afriky. Studenti si formou prezentací referátů a seminárních prací aktivně prohloubí znalosti k vybraným regionálním tématům fyzické i sociální geografie Afriky. Klade se důraz na zvládnutí samostatné práce s relevantními prameny informací a databázemi geografických dat, a to včetně schopnosti uceleně prezentovat zjištěné poznatky a reagovat v diskusi na zadané téma.

Regionální geografie Německa a Rakouska (KGG/RGDEU)

- Cílem kurzu je seznámit studenty s regionální geografii Německa a Rakouska a jejich jednotlivých spolkových zemí. Předmět se zabývá následujícími okruhy témat: geografická poloha, základní fyzickogeografická charakteristika (geologický vývoj, geomorfologické, klimatické, hydrologické, pedogeografické a biogeografické poměry, ochrana přírody a krajiny), základní socioekonomická charakteristika (postavení v rámci Evropy a světa, historický vývoj a jeho vliv na formování společnosti, všeobecná charakteristika obyvatelstva, zemědělství, průmyslu, dopravy, služeb a cestovního ruchu), nejdůležitější politickogeografické, společenské, ekonomické a bezpečnostní problémy, regionální přehled Německa.

Regionální geografie Slovenska (KGG/RGSR)

- Předmět je zaměřen na rozšíření vybraných okruhů poznatků z geografie Slovenska. Po FG charakteristice a základním historickém přehledu (s důrazem na vývoj v období existence Československa) následuje stěžejní část zaměřená na detailnější SEG (podle jednotlivých sektorů) a politickou charakteristiku (s důrazem na prostorovou složku), včetně regionalizace území na základě vybraných okruhů indikátorů. Závěrečné syntetické shrnutí bude doplněno nejdůležitějšími aktuálními problémy Slovenska a jejich trendy.

* Seminář z regionální geografie Ameriky (KGG/SRAM, DSRAM)

- Studenti si formou prezentací referátů aktivně prohloubí znalosti k vybraným regionálním tématům fyzické i sociální geografie Ameriky. Studenti se formou prezentací referátů a seminárních prací aktivně prohloubí znalosti k vybraným regionálním tématům

fyzické i sociální geografie Ameriky. Klade se důraz na zvládnutí samostatné práce s relevantními prameny informací a databázemi geografických dat, a to včetně schopnosti uceleně prezentovat zjištěné poznatky a reagovat v diskusi na zadané téma.

* Seminář z regionální geografie Austrálie, Oceánie a Antarktidy (KGG/SRAO, DSRAO)

- Studenti si formou prezentací referátů aktivně prohloubí znalosti k vybraným regionálním tématům fyzické i sociální geografie Austrálie, Oceánie, Antarktidy a světového oceánu. Studenti si formou prezentací referátů a seminárních prací aktivně prohloubí znalosti k vybraným regionálním tématům fyzické i sociální geografie Austrálie, Oceánie, Antarktidy a Světového oceánu. Klade se důraz na zvládnutí samostatné práce s relevantními prameny informací a databázemi geografických dat, a to včetně schopnosti uceleně prezentovat zjištěné poznatky a reagovat v diskusi na zadané téma.

Ochrana přírody a krajiny (KGG/OUZP)

- Pochopení základních termínů a konceptů používaných v ochraně přírody a krajiny. Cílem předmětu je seznámit studenty se základy ochrany přírody a krajiny z pohledu geografa. Bude představen historický vývoj problematiky a principy používané v ochraně přírody a krajiny. Primární pozornost bude věnována především prostorovému aspektu ochrany přírody a krajiny - obecná ochrana, zvláštní ochrana, kulturní krajina. Stručně bude komentován i složkový a druhový aspekt ochrany životního prostředí. Nebude opomenut ani legislativní rámec ochrany přírody a krajiny, včetně orgánů činných v této oblasti, a situace v zahraničí.

Kulturní geografie (KGG/KUGE)

- Předmět se věnuje vymezení základních pojmů kulturní geografie, zaměřuje se na prehistorické počátky vývoje civilizace, zahrnuje základní poznatky o jednotlivých kulturních znacích lidstva - jazyk, náboženství, písmo včetně národnostního složení světa. Objasňuje vývoj jednotlivých kulturně-historických etap od starověku až po současnost. Z širokého spektra poznatků je struktura výuky zaměřena na význam sociokulturních faktorů v časovém průřezu regionálních specifik. Účelem je poskytnout základní orientaci v sociálních a kulturních integračních i desintegračních procesech, které probíhají v lokálních anebo regionálních komunitách. Zároveň věnuje pozornost kulturnímu dědictví ve světě i u nás.

Regionální geografie Polska (KGG/RGPOL)

- Předmět se zabývá hlavními otázkami geografické struktury Polska. Geografická poloha, základní fyzickogeografická charakteristika (geologický vývoj, geomorfologické, klimatické, hydrologické, pedogeografické a biogeografické poměry, ochrana přírody a krajiny), základní socioekonomická charakteristika (postavení v rámci Evropy a světa, historický vývoj a jeho vliv na formování společnosti, všeobecná charakteristika obyvatelstva, zemědělství, průmyslu, dopravy, služeb a cestovního ruchu), nejdůležitější politickogeografické, společenské, ekonomické a bezpečnostní problémy, regionální přehled Polska.

Volitelné předměty: studenti si mohou volit libovolné

	<p>předměty vyučované na Univerzitě Palackého v Olomouci. V bloku učitelské propedeutiky⁴ jsou zařazeny předměty (přednášky, semináře, cvičení) obsahující pedagogiku, psychologii, obecnou didaktiku, didaktiku oboru, cizí jazyk ve vztahu ke vzdělávání (povinné, povinně volitelné typu A, povinně volitelné, předměty profilujícího základu a základní teoretické předměty profilujícího základu). V rámci povinně volitelných a volitelných předmětů studenti získávají znalosti potřebné ve školské praxi věnované problematice právních předpisů pro učitele, kybernetické bezpečnosti, humanitárního práva, evropského vzdělávání, komunikativních dovedností, zdravotnické problematice škol v přírodě či tělovýchovných kurzů apod. (Informace o studijních programech, předmětech, garantech atd. na https://stag.upol.cz/portal/studium/prohlizeni.html, Programy a obory).</p>
<p>Pravidla pro návaznost studijních předmětů</p>	<p>Jednotlivé předměty mají doporučený ročník a semestr, vzájemná podmíněnost předmětů ale stanovena není. Všechny předměty jsou jednosemestrální a tvoří ucelený a provázaný blok. Ve studijním plánu jsou sestaveny tak, aby na sebe logicky navazovali.</p> <p>Předměty učitelské propedeutiky tvoří ucelený a provázaný blok v celku bakalářského a navazujícího magisterského studia v souladu s „Rámcovými požadavky na studijní programy, jejichž absolvováním se získává odborná kvalifikace k výkonu regulovaných povolání pedagogických pracovníků, MŠMT, 5. 10. 2017“</p>
<p>Pravidla pro vytváření studijních plánů</p>	<p>Studijní plán prezenční formy studia v odborné části zahrnuje povinné předměty, pro 1. ročník: Didaktika geografie 1, Regionální geografie ČR 1, Regionální geografie Asie, Regionální geografie Evropy, Didaktika geografie 2, Regionální geografie ČR 2, Pedagogická praxe z geografie 1, Regionální geografie Afriky;</p> <p>pro 2. ročník se jedná o předměty: Pedagogická praxe z geografie 2, Regionální geografie Ameriky a Austrálie.</p> <p>V případě volby diplomové práce z geografie je mezi povinnými předměty: Diplomová práce z geografie 1, Diplomová práce z geografie 2 a Diplomová práce z geografie 3.</p> <p>Povinně volitelné předměty – didaktické předměty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moderní metody a formy výuky zeměpisu, • Komplexní geografická exkurze, • Místní region ve výuce zeměpisu, • Průběžná pedagogická praxe pro geografii, • Prezentace v geografických oborech,

⁴ Celek jako bakalářské a navazující magisterské studium v souladu s „Rámcovými požadavky na studijní programy, jejichž absolvováním se získává odborná kvalifikace k výkonu regulovaných povolání pedagogických pracovníků, MŠMT, 5. 10. 2017“.

	<ul style="list-style-type: none"> • Průřezová témata pro ZŠ a gymnázia, • Geoinformační technologie ve výuce zeměpisu, • Regionálně geografická analýza trhu práce, • Repetitorium středoškolského zeměpisu, • Tvorba učebnic a učebních pomůcek v geografii, • Terénní výuka geografie. <p>Povinně volitelné předměty – regionálně geografické předměty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seminář z regionální geografie Asie, • Seminář z regionální geografie Evropy, • Evropská unie a její regiony, • Regionální geografie Německa a Rakouska, • Regionální geografie Polska, • Regionální geografie Slovenska, • Seminář z regionální geografie Afriky, • Kulturní geografie, • Seminář z regionální geografie Austrálie, Oceánie a Antarktidy, • Seminář z regionální geografie Ameriky, • Ochrana přírody a krajiny. <p>Blok učitelské propedeutiky je přiřazen ke studijnímu plánu maior jako modul „Učitelství pro SŠ“⁵, který je jednotný v rámci UP.</p>
Tvůrčí činnost	Tvůrčí činností je míněno zpracování diplomové práce odborně zaměřené nebo zaměřené na didaktiku oboru, případně spolupráce na pedagogických výzkumech.

E. Personální zajištění programu

Garant studijního programu	Doc. RNDr. Irena Smolová, Ph.D. / prof. RNDr. Josef Molnár, CSc. Garanti splňují požadavky uvedené ve čl. 16 „Směrnice rektora pro institucionální akreditaci a standardy studijních programů.“ ⁶
Garant základních teoretických předmětů profilujícího základu programu	Garanti odborného základu jsou docenti habilitovaní v garantovaném oboru a odborní asistenti, kteří mají odborné vzdělání v oborech v rámci vzdělávací oblasti Vědy o Zemi. Garanti základních teoretických předmětů profilujícího základu programu v oblasti učitelské propedeutiky jsou převážně profesori a docenti, habilitovaní v garantovaném oboru (Informace o studijních programech, předmětech, garantech atd. na

⁵ Celex jako bakalářské a navazující magisterské studium v souladu s „Rámcovými požadavky na studijní programy, jejichž absolvováním se získává odborná kvalifikace k výkonu regulovaných povolání pedagogických pracovníků, MŠMT, 5. 10. 2017“

⁶ Aktuálně prochází schvalovacím procesem v rámci UP v Olomouci.

	https://stag.upol.cz/portal/studium/prohlizeni.html , Programy a obory).
Odborníci podílející se na výuce	Mimo akademické pracovníky se na výuce podílí kvalifikovaní pedagogové zejména z fakultních škol UP v Olomouci, podílejí se na vedení pedagogických praxí.
Personální zajištění programu	Personální zabezpečení odborné části programu je akademickými pracovníky Katedry geografie PřF UP ve struktuře: doc. 5, ostatní s Ph.D. 13, v rámci volitelných předmětů jsou zařazeny předměty oboru Vědy o Zemi, který na PřF UP v Olomouci tvoří: prof. 4, doc. 7, ostatní s Ph.D. 31. Předměty profilujícího základu učitelství propedeutiky: prof. 2, doc. 2, ostatní s Ph.D. 2, další předměty učitelství propedeutiky plus praxe a předměty související s praxí – prof. 1, doc. 3, ostatní s Ph.D. 15, pedagogové fakultních škol vedoucí praxe. ⁷

F. Metody výuky a hodnocení výsledků studia

Poměr přímé výuky a samostudia	Prezenční forma: Převládá přímá výuka s účastí studentů na přednáškách, seminářích a cvičeních. Samostudium zahrnuje domácí přípravu na semináře a cvičení a dále studium doporučené literatury. Kombinovaná forma: Převládá samostudium z distančních studijních opor, doplněná přímou výukou s účastí studentů na přednáškách, seminářích a cvičeních. Některé předměty (praxe, exkurze) jsou realizovány výhradně prezenčně. Převládá přímá výuka s účastí studentů na přednáškách, seminářích a cvičení. Samostudium zahrnuje domácí přípravu na semináře a cvičení a dále studium doporučené literatury.
Celkový počet kreditů	120 kreditů celkově.
Hodnota 1 kreditu v hodinách odpovídající práci studenta	27 hodin práce studenta za 1 kredit (dle čl. 17 odst. 1 Směrnice rektora Standardy pro institucionální akreditaci a standardy studijních programů na UP ⁸)

G. Tvůrčí činnost

Tvůrčí činnost akademických pracovníků	Akademičtí pracovníci, kteří se podílejí na realizaci daného studijního programu v odborné části, cílí tvůrčí činnosti do oblastí fyzické geografie, sociální a ekonomické geografie, aplikované geografie, kartografie, GIS. Všechny předměty, které garantují, zcela korespondují s jejich tvůrčí činností a její výstupy jsou dostupné v odborných publikacích. Tvůrčí činnost pracovníků, garantů předmětů, dokumentují i řešené výzkumné projekty (aktuálně např. 2 výzkumné projekty GAČR, 2 projekty TAČR, projekty MZe ČR – NAZV, projekt
--	---

⁷ Uvedeno za celek bakalářské a navazující magisterské studium.

⁸ Aktuálně prochází schvalovacím procesem v rámci UP v Olomouci.

	IGA nebo projekty v rámci programu Interreg). Akademičtí pracovníci podílející se na výuce bloku učitelské propedeutiky zaměřují svoji tvůrčí činnost na výzkum v oblasti, která je obsažena v předmětech jimi vyučovaných (pedagogika, psychologie, obecná didaktika, didaktika oboru apod.).
Tvůrčí činnost studentů	Studenti se tvůrčí činnosti věnují v rámci své diplomové práce, jejíž téma si volí buď odborně zaměřené s aplikací v pedagogické praxi, nebo zaměřené na didaktiku oboru. Zapojují se do výzkumných projektů garantujícího pracoviště, rovněž spolupracují (v rámci pedagogických praxí i bakalářských prací) na pedagogických výzkumech.
Podíl akademických pracovníků – řešitelů, spoluřešitelů nebo podílejících se na tvůrčí činnosti	Všichni akademičtí pracovníci (100 %) podílející se na odborné části se podílí a budou podílet na tvůrčí činnosti. Jejich zapojení je ve formě řešitelů, spoluřešitelů nebo dalších spolupracovníků řešitelských týmů ve vědeckých projektech vztahujících se k dané oblasti vzdělávání Vědy o Zemi (projekty IGA, GAČR, TAČR, projekty MZe ČR - NAZV, projekty MK ČR - NAKI ad.). Propojení odborné a pedagogické části reprezentují např. projekty OP VVV, na kterých se podílí aktuálně 5 pracovníků Katedry geografie PřF UP. Akademičtí pracovníci podílející se na výuce bloku učitelské propedeutiky jsou zapojeni jako řešitelé či spoluřešitelé do výzkumných projektů, provádí pedagogický výzkum.

H. Finanční, materiální a další zabezpečení programu

Finanční zabezpečení programu	Studijní program je majoritně financován z dotačního zdroje MŠMT 11.
Materiální zabezpečení programu	Studijní program je financován z příspěvku MŠMT. Studijní program je materiálně zabezpečený v souladu s čl. 19 směrnice rektora Standardy pro institucionální akreditaci a standardy studijních programů. Studijní program je materiálně zabezpečený v souladu s čl. 19 směrnice rektora Standardy pro institucionální akreditaci a standardy studijních programů. Pro realizaci studijního programu je zabezpečena infrastruktura pro výuku a kapacity výukových prostor včetně laboratoří a dalších odborných učeben odpovídají plánovanému počtu studentů příslušného studijního programu. Pro studenty studijního programu je zajištěn přístup k odborné literatuře a dalším informačním zdrojům. Skladba neperiodické literatury v knihovně odráží vývoj i současný stav vědního oboru a jemu příbuzných oborů. Skladba periodické literatury zahrnuje stěžejní tituly příslušného oboru a tento fond je prezenčně přístupný.
Další zabezpečení programu	Kabinet pedagogické přípravy PřF UP (http://cpp.upol.cz/) se podílí na zajišťování pedagogických praxí (náslechové, asistentské, souvislé) studentů na fakultních školách UP.

I. Studium v cizím jazyce

Dostupnost vnitřních předpisů a norem v anglickém jazyce	(v daném programu není relevantní)
Dostupnost informací týkajících se studia v anglickém jazyce	(v daném programu není relevantní)
Zajištění praxe v anglickém popř. v jiném cizím jazyce	(v daném programu není relevantní)
Kvalifikační práce a posudky v anglickém popř. v jiném cizím jazyce	(v daném programu není relevantní)
Zajištění komunikace týkající se studia v anglickém jazyce	(v daném programu není relevantní)